

פרק א' – מטרת החוק

1. מטרתו של חוק זה, להגן ולשמור על איכות נאותה של הסביבה, למנוע פגיעה בסביבה ולהשיב את המצב לקדמותו במקרה של פגיעה, וזאת על ידי הגברת אמצעי האכיפה והחמרה בענישה בחמישה חוקים שענינם הגנה על הסביבה.

מטרה

פרק ב' – שמירת הנקיון

2. בחוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984¹ –

תיקון חוק
שמירת הנקיון –
מס' 4

(1) בסעיף 1 –

(א) בהגדרה "פסולת", אחרי "גרוטאות" יבוא "פסדים, צמיגים, גום";

(ב) בהגדרה "פסולת בנין", שם ההגדרה יהיה "פסולת בנין", "פסולת גושית";

(2) בסעיף 5א, סעיף קטן (ג) – בטל;

(3) בסעיף 7 –

(א) במקום כותרת השוליים יבוא "אתרים לסילוק פסולת בנין, גום, צמיגים וגרוטות רכב";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "אתרים לסילוק פסולת בנין וגרוטות רכב" יבוא "אתרים לסילוק או לריכוז וטיפול בפסולת בנין, גום, צמיגים או גרוטות רכב";

(ג) סעיף קטן (ב) – בטל;

(ד) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) לא יפנה אדם פסולת מאחד הסוגים המפורטים בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנקבע לכך, למפעל טיפול באשפה, למפעל מיחזור או למישרפה, או בהתאם להוראות שנקבעו בחוק עזר של הרשות המקומית הנוגעת בדבר";

(4) בסעיף 10, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) מטרת הקרן תהיה לרכז אמצעים כספיים לשמירה על איכות נאותה של הסביבה ובכלל זה לשמירה על הנקיון, למניעת השלכת פסולת וטיפול בפסולת, למיחזור, למניעת מפגעים, למניעת שילוט בלתי חוקי ולמניעת עבירות לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993² (להלן – חוק החומרים המסוכנים)";

(5) בסעיף 11 בסופו יבוא:

"(ד) אין בתשלום קנס שהוטל לפי סעיף 13(ב) כדי לפטור מתשלום ההיטל";

(6) במקום סעיף 13 יבוא:

* נתקבל בכנסת ביום כ"ג באדר ב' התשנ"ז (1 באפריל 1997); הצעת החוק ודבריו הסבר פורסמו בהצעות חוק 2537, מיום כ"א באדר התשנ"ז (12 במרס 1996), עמ' 697.

¹ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

² ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

13. (א) העושה אחד מאלה, דינו - קנס כאמור בסעיף 61(א3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977³ (להלן - חוק העונשין), ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור:

(1) משליך פסולת בניגוד להוראות סעיף 2 למעט השלכת פסולת כאמור בסעיף קטן (ב1):

(2) אינו מקיים חובת שילוט ברכב בניגוד להוראות סעיף 6:

(3) אינו מקיים חובת סימון מכלים למשקה בהתאם להוראות סעיף 9:

(4) אינו מקיים חובת תשלום היטל לשמירת הנקיון שנקבעה בהתאם להוראות סעיף 11, או שאינו מקיים חובות דיווח לענין ההיטל שנקבעו לפי חוק זה;

(5) מלכלך את רשות הרבים בניגוד להוראות סעיף 2 באופן שאינו מפורט בסעיף קטן (ב1), (2) ו-(3).

(ב) העושה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו - כפל הקנס האמור:

(1) (א) משליך פסולת גושית, פסולת בנין, גרוטאות, גרוטות רכב, פסדים או צמיגים בניגוד להוראות סעיף 2;

(ב) השליך אדם פסולת כאמור בפסקת משנה (א) מרכב, רשאי בית המשפט בנוסף לכל עונש אחר ועל אף האמור בכל דין -

(1) לפסול אותו אדם מהחזיק ברשיון נהיגה לתקופה שלא תעלה על שנה אחת;

(2) לפסול אדם, מהחזיק ברשיון הרכב שממנו הושלכה הפסולת, וזאת בין אם אותו אדם הוא המורשע ובין אם לאו, לתקופה שלא תעלה על ששה חודשים; ואולם, לא יחליט בית המשפט על פסילת אדם שאינו המורשע, מהחזיק ברשיון הרכב, אלא לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע טענותיו;

(3) הורה בית המשפט על פסילת אדם מהחזיק ברשיון הרכב, יורה על מקום הימצא הרכב במהלך תקופת הפסילה;

(2) משליך פסולת מכלי שיט בניגוד להוראות סעיף 2;

(3) מלכלך את רשות הרבים באופן המפורט בסעיף 5א(א);

³ סיח התשל"ז, עמ' 226.

(4) אינו קובע אתרים לסילוק או לריכוז וטיפול בפסולת לפי הוראות סעיף 7(א);

(5) אינו מבצע צו ניקוי לפי הוראות סעיף 13ב.

(ג) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים או כפל הקנס האמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין, ואם נעברה העבירה על ידי תאגיד, דינו – ארבע פעמים הקנס האמור בסעיף 61(א4) לחוק העונשין;

(1) משליך פסולת המכילה חומר מסוכן או אריזה של חומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, בניגוד להוראות סעיף 2;

(2) עובר עבירה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) באופן או בנסיבות מחמירות שכתוצאה מהם נגרם או עלול להיגרם זיהום ממשי של הסביבה.

(ד) היתה העבירה עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף, בשיעור של חמישה אחוזים מסכום הקנס הקבוע לאותה עבירה, לכל יום שבו נמשכת העבירה מעבר לתקופת הזמן שנקבעה בצו הניקוי לפי סעיף 13ב.

(ה) הורשע אדם, בתוך שנתיים, פעם נוספת בעבירה לפי סעיף זה, דינו – מאסר כאמור בסעיף קטן (ב) או בסעיף קטן (ג), לפי הענין, או כפל הקנס שבית המשפט היה רשאי להטיל עליו, לפי הוראות סעיף זה, בשל העבירה שבה הורשע.

(ו) עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.

(ז) קנס שהוטל בשל עבירה לפי חוק זה ישולם לקרן לשמירת הנקיון; ואולם, אם הוטל הקנס בבית משפט לעניינים מקומיים, או בבית משפט אחר עקב הפעלת סמכותו של עובר רשות מקומית, ישולם הקנס לקופת הרשות המקומית שהפעילה את הסמכות, למעט קנס שהוטל על הרשות המקומית⁴³;

(7) אחרי סעיף 13 יבוא:

13א. על אף הוראות סעיף 221(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982⁴ (להלן – חוק סדר הדין הפלילי), רשאי שר המשפטים, בהסכמת השר לאיכות הסביבה, לקבוע שיעור קנס העולה על סכום הקנס הקבוע בסעיף האמור לעבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, וכן לעבירת קנס חוזרת, נמשכת או נוספת שעבר אותו אדם, בהתחשב בסוג העבירה ובנסיבות ביצועה, ובלבד שסכום הקנס לא יעלה על עשרה אחוזים מסכום הקנס המרבי הקבוע לאותה עבירה.

13ב. (א) נוכח השר לאיכות הסביבה או מי שהוא הסמיך לענין זה כי הושלכה פסולת או פסולת בנין ברשות הרבים או כי לזכלכה רשות הרבים, וטרם הוגש כתב אישום, רשאי הוא לצוות על מי

צו ניקוי

⁴ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

שהשליך את הפסולת או על מי שלכלך את רשות הרבים, או על בעל הנכס שבו הושלכה הפסולת, או על הרשות המקומית שבתחומה הושלכה הפסולת, לסלק את הפסולת למקום, באופן ובתוך תקופת הזמן שתיקבע בצו ושתחילתה ממועד מסירת הצו, ולנקות את שלוכלך, ורשאי הוא לדרוש, במידת האפשר ובהתאם לנסיבות, להחזיר את המצב לקדמותו.

(ב) מי שלא קיים הוראות צו שניתן לפי סעיף זה, רשאי השר לאיכות הסביבה או מי שהוא הסמיך לענין זה, לבצע את הנדרש לפי הצו; משעשה כן, יהיה מי שנצטווה אך לא מילא אחר הוראות הצו, חייב בתשלום כפל ההוצאות שהוצאו, לקרן לשמירת הנקיון; על גבייתן של הוצאות שהוצאו לפי סעיף זה תחול פקודת המסים (גביה)⁵.

(ג) מי שהשר לאיכות הסביבה הסמיך לענין ביצוע צו כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי להיכנס לכל מקום לשם ביצוע הצו, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית המשפט.

(ד) על מסירת צו לפי חוק זה יחולו הוראות סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי בדבר המצאת מסמכים, בשינויים המחויבים.

10. על אף האמור בסעיף 225א(א) לחוק סדר הדין הפלילי, ניתן להגיש כתב אישום, להמציא הזמנה, או להמציא הודעת תשלום קנס כאמור באותו סעיף, בשל עבירה לפי חוק זה שנקבעה כעבירת קנס, אם טרם חלפו שנתיים מיום ביצוע העבירה.”;

התיישנות

(8) אחרי סעיף 14 יבוא:

14א. (א) הוגשו כתב אישום או קובלנה בשל עבירה לפי חוק זה, רשאי בית משפט ליתן צו עשה, צו אל תעשה וכל סעד אחר ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו, לרבות לביצוע צו לפי סעיף 13ב, והכל כדי למנוע, להפסיק או לצמצם את לכלוך רשות הרבים.

”סמכויות בית משפט

(ב) על צווים שהוציא בית המשפט לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות סעיף 220ב(ב) עד (ח) לחוק המים, התשי”ט-1959⁶, בשינויים המחויבים.”;

(9) במקום סעיף 15 יבוא:

15. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 13 על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61א(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, ”נושא משרה” – מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או פקיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

”אחריות נושא משרה בתאגיד

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 13 על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חוקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו

⁵ חוקי א”י, ב, עמ’ 1374.

⁶ ס”ח התשי”ט, עמ’ 169.

לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.”;

(10) במקום סעיף 16 יבוא:

16. (א) השר לאיכות הסביבה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין, באישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות למניעת לכלוך רשות הרבים.
(ב) שר המשפטים רשאי להתקין סדרי דין לענין ביצוע סעיף 13(ב1X)2X.”;

(11) אחרי סעיף 21 יבוא:

21א. (א) על עבירה לפי חוק זה, רשאים המנויים להלן, להגיש קובלנה כאמור בסעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי:

(1) כל אדם – לגבי עבירה שנעברה ברשות היחיד שלו או שגרמה לו נזק;

(2) רשות מקומית – לגבי עבירה שנעברה בתחומה;

(3) כל אחד מהגופים הציבוריים והמקצועיים הקבועים בתוספת לחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ”ב-1992.⁷

(ב) לא תוגש קובלנה לפי סעיף קטן (א) אלא אם כן מסר הקובל הודעה לשר לאיכות הסביבה על כוונתו לעשות כן ולא הוגש, תוך 60 ימים לאחר מכן, כתב אישום מטעם היועץ המשפטי לממשלה.”

פרק ג' – מניעת מפגעים

3. בחוק למניעת מפגעים, התשכ”א-1961⁸ –

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה “השרים” יבוא:

“השר” – השר לאיכות הסביבה.”;

(2) בסעיף 5, במקום “השרים יתקינו” יבוא “השר יתקין” ובמקום “רשאים הם” יבוא “רשאי הוא”;

(3) בסעיף 6, במקום “השרים” יבוא “השר”;

(4) בסעיף 7, במקום “השרים רשאים” יבוא “השר רשאי”;

(5) בסעיף 8(א), במקום “השרים או מי שהשרים מינוהו לכך, רשאים” יבוא “השר או מי שהשר מינהו לכך, רשאי”;

(6) בסעיף 9, במקום “פקודת המלאכות והתעשיות (הסדרתן)” יבוא “חוק רישוי עסקים, התשכ”ח-1968”;

(7) אחרי סעיף 9 יבוא:

תיקון חוק
למניעת מפגעים
– מס' 3

⁷ ס”ח התשנ”ב, עמ' 184.
⁸ ס”ח התשכ”א, עמ' 58.
⁹ ס”ח התשכ”ח, עמ' 204.